

Finans
Karolina Roos

Styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB
samt Stockholm Avfall AB

Årsbokslutsgranskning 2023

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta
att godkänna granskningsrapporten

Christian Rockberger
Verkställande direktör

Karolina Roos
Avdelningschef
Finans

Bilaga: Stockholm Vatten och Avfall (koncernen) Årsbokslut 2023

Stockholm Vatten och Avfall (Koncernen) Årsbokslut 2023

Februari 2024

Årsbokslut

Till VD, företagsledningen, styrelsen och lekmannarevisorer.

Vi har i denna rapport sammanfattat våra väsentliga iakttagelser från vår revision av Stockholm Vatten och Avfall AB på bolags- och koncernnivå.

Vår revision är anpassad till koncernens verksamhet och är primärt utformad för att vi ska kunna avge en revisionsberättelse avseende respektive företags årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Denna rapport är primärt avsedd för information till koncernrevisionsteamet, lekmannarevisorerna samt för VD, företagsledningen och styrelsen.

Vi ser fram emot att träffa er för att diskutera innehållet.

Med vänlig hälsning

Ernst & Young AB

Jenny Göthberg

Jeff Erics

Huvudansvarig revisor

Granskningsledare

Sammanfattning

Genomfört arbete

Granskning av årsbokslutet

- Vi har genomfört vår granskning i enlighet med vår revisionsplan för räkenskapsår 2023. Revisionen omfattar granskning av bolagens och koncernens resultat- och balansräkning, styrelsens och VDs förvaltning samt hållbarhetsrapport.

Följande aktiviteter kvarstår:

- Inhämta uttalande från företagsledningen
- Granska kassaflödeanalys
- Slutförande av inbetalningsgranskning
- Granska utkast och slutlig version av årsredovisning
- Granska slutlig version av hållbarhetsrapport
- Följa upp väsentliga händelser efter balansdagen
- Granska transparensredovisning
- Avge revisionsberättelse

Slutsats

Preliminär slutsats

- Vi har i vår revision till dags datum inte noterat väsentliga avvikelser. Under förutsättning att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller några väsentliga fel och om inget ytterligare som kan påverka vårt uttalande kommer till vår kännedom vid slutförandet av revisionen är vår bedömning att vi kommer att kunna lämna omodifierade (rena) revisionsberättelser.

	Tidplan	Dokumentation	Justeringar	Årsredovisning	Hållbarhetsrapport
Sammanfattande bedömning av årsbokslutet	●	●	●	-	-

●	Omedelbara åtgärder behöver vidtas för att förbättra processen
●	Processen kan förbättras
●	Bedöms tillfredsställande

Agenda

- 01 Riskbedömning och fokusområden
- 02 Årsbokslutsgranskning
- 03 Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer

01

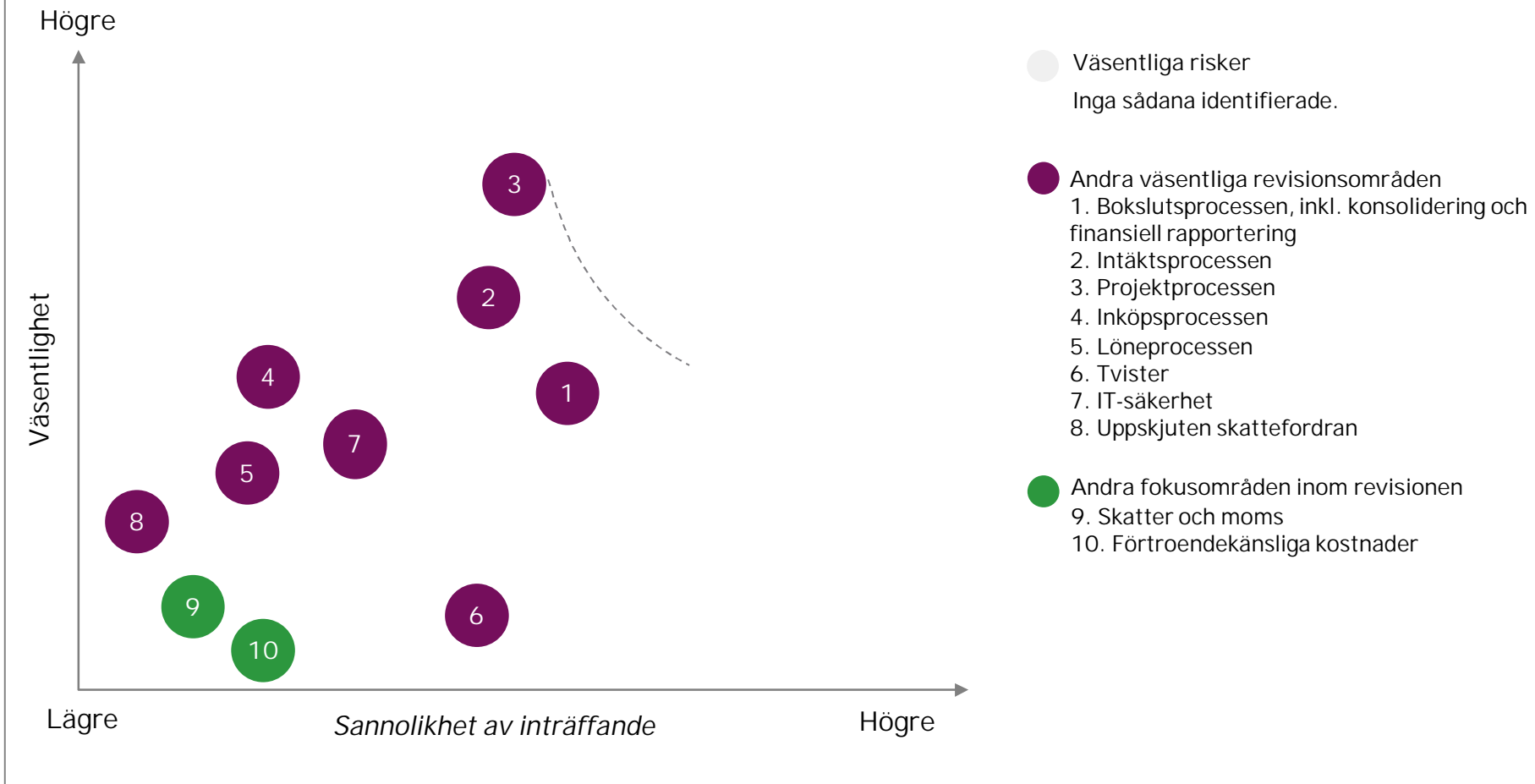
Riskbedömning och fokusområden

Revisionsrisker och fokusområden

Riskbedömning

Vi har uppdaterat vår förståelse för väsentliga risker och fokusområden och vår bedömning av risker och fokusområden är i allt väsentligt oförändrad.

Kommentarer kring väsentliga fokusområden och bedömningsposter

Område	Kommentar
SFA Sthlm Vatten	<ul style="list-style-type: none"> • Bolaget har genomfört en genomlysning av SFA-projektet med avseende på projektekonomi och tidplan. Denna har påvisat en ökad utgiftsbild och att projektets slutförande ligger ytterligare ett par år framåt i tiden jämfört med tidigare prognosen som indikerade 2029 som slutdatum. En genomlysning av projektets ekonomiska styrning, uppdaterade kalkyl och tidplan har vidare skett av extern konsult på beställning av Stadshus AB. • Kostnadsprognosen för SFA-projektet har ökat och i december 2023 fattade styrelsen ett reviderat genomförandebeslut om 19,5 miljarder. Styrelsen begärde vidare att Stockholm Stadshus AB för egen del skulle godkänna förslaget samt i sin tur överlämna ärendet till Kommunfullmäktige för beslut (vilket skett vid Stockholm Stadshus AB:s styrelsemöte den 19 december). Kommunfullmäktige förväntas behandla ärendet vid möte i februari 2024. • Det har påtalats från styrelsens sida att en ökad information om den ekonomiska utvecklingen av projektet ska ske framgent, som en stående punkt på styrelsemötena. Vi noterar att SFA-projektet inte har behandlats på styrelsemötena under 2023, och att den s.k. referensgruppen haft ett protokollfört möte (i januari 2023). • Vi har genomfört intervju med projektansvarig och med personer i ledningsfunktion, stickprovsgranskat upparbetade kostnader, granskat protokoll samt tillhörande styrdokument, och tagit del av den rapport som extern konsult sammanställt. Vi ser positivt på att projektets ekonomiska redovisning under 2024 ska utgöra en stående punkt på styrelsemötena, att formatet för den efterfrågade ekonomiska uppföljningen har konkretiserats samt att en tidsplan satts för ekonomisk avrapportering. • Vi kommer att fortsätta följa SFA-projektet under kommande revisionsår.
Uppskjuten skattefordran Sthlm Vatten	<ul style="list-style-type: none"> • Inom årsbokslutet redovisar bolaget en uppskjuten skattefordran om 196,8 Mkr (148,4 Mkr) avseende underskottsavdrag inom näringsverksamheten. Vi har granskat bolagets underlag samt genomfört en egen beräkning av möjligheten att nyttja underskottet och bedömer posten korrekt värderad inom årsbokslutet då den bedöms vara möjlig att nyttja inom en treårsperiod. • Vi vill belysa vikten av att årligen säkerställa värderingen av posten, givet hur verksamheten utvecklas samt påverkan avseende räntekostnaderna då dessa har stor påverkan på återvinningsbarheten givet de skattemässiga ränteavdragsbegränsningarna.
Inkomstskatt SVOA	<ul style="list-style-type: none"> • Under året har SVOA erhållit ett positivt utfall i mål avseende Skatteverkets omprövningsbeslut avseende inkomstdeklarationen 2021 och erhållit en utbetalning från Skatteverket om 13 Mkr. Vi noterar att domen har överklagats till Kammarrätten av Skatteverket, och att SVOA har författat ett svar på denna överklagan. Inom granskningen har vi tagit del av upprättad dokumentation samt stämt av med skattespecialister. Vi gör mot bakgrund av denna genomgång inte en annan bedömning än bolaget, dvs. vi bedömer inte den föreliggande redovisningen av beloppet som skatteintäkt som felaktigt.

Kommentarer kring väsentliga fokusområden och bedömningsposter

Område	Kommentar
Avsättning Sthlm Vatten	<ul style="list-style-type: none"> • Avsättning för skadestånd inom årsbokslutet uppgår till 136,9 Mkr (156,8 Mkr), den största delposten avser kostnader för skyfallen från 2021 som uppgår till 79,1 Mkr (100,6 Mkr). Vi noterar att den minskade avsättningen är en följd av att 240 fall har avvisats rätt till ersättning och att bolaget gör bedömningen att ca 50% av antal inkomna fall kommer medföra att ersättning måste utges. Detta baseras på uppgifter från tidigare liknande skadeståndsfall. • Inom ramen för vår revision har vi upprättat en egen beräkning över uppskattad kostnad baserad på en normalfördelningskurva över möjliga utfall, Vår beräkning uppskattar kostnaderna för skadestånd kopplat till skyfall till 76,9 Mkr vilket ligger i linje med bolagets avsättning inom årsbokslutet.
Avskrivningstider	<ul style="list-style-type: none"> • SVOA har inlett ett arbete med att förfina sitt anläggningsregister och avskrivningstiderna för olika komponenter inom anläggningsregistret. I samband med projektet har PwC konsulterats och fokus under året har varit en översyn av komponenterna inom anläggningsgrupperna ledningsnät, teknik och avfall. • Vid granskningen och kontrollberäkningen av avskrivningstider för komponenter har vi ej identifierat några väsentliga avvikelser och ser positivt på att bolaget arbetar med att få ett så rättvisande och verksamhetsanpassat anläggningsregister som möjligt.

02

Årsbokslutsgranskning

Analys av resultat- och balansräkning

Resultaträkning

Område	2023-12-31	2022-12-31	Skillnad mkr	Skillnad %
Intäkter	3 603	3 064	539	18%
Driftskostnader	-2 765	-2 482	-283	11%
Av- och nedskrivningar	-567	-529	-38	7%
Rörelseresultat	268	52	215	410%
Resultat från finansiella poster	-393	-136	-256	-188%
Årets resultat innan skatt	-123	-85	-38	-45%

Resultaträkning

Område	lakttagelser och kommentarer
Intäkter	<p>Intäkterna har ökat jämfört mot föregående år med 539 Mkr. Merparten av denna ökning (417 Mkr) är hänförlig till de taxebaserade intäkterna vilket motsvarar en ökning om cirka 17 procent. Ökningen är en följd av taxehöjningarna som trädde i kraft per december 2022 och innebar en taxehöjning med 25 % för Stockholm Vatten respektive 18 % för Stockholm Avfall.</p> <p>Vid jämförelse med budget är utfallet 6 Mkr högre vilket är fördelat på taxebaserade intäkter -47 Mkr, Övriga intäkter 69 Mkr och aktiverat arbete -16 Mkr. Minskningen av taxebaserade intäkter förklaras främst av ändrat konsumtionsmönster hos invånarna där en lägre konsumtion än förväntat framgått. Övriga intäkter förklaras främst av vidarefakturerade intäkter till Biokraft samt ökade intäkter kopplat till grannkommuner. Aktiverat arbete är lägre än budget och förklaras av färre nedlagda timmar på investeringsprojekt än budgeterat.</p>
Driftskostnader	<p>Driftkostnader har ökat med 11 % (283 Mkr) jämfört med föregående år samt är 41 Mkr högre än budget. Större förklaringsposter är rör entreprenad- och materielkostnader inom VA om 43 Mkr som främst förklaras av Ledningsnät. Vidarefakturerering Biokraft är en resultatneutral post som inte är budgeterad för om 33 Mkr (jämför ovan under <i>Intäkter</i>).</p> <p>Personalkostnaderna har ökat från 590 till 665 Mkr, en ökning om 75 Mkr (13%). Utfall understiger budget med -16 Mkr. Ökningen förklaras främst av att medelantal heltidsanställda har ökat från 720 till 743 personer samt att en genomsnittlig lönerevision har skett om cirka 4 %.</p>

Resultaträkning

Område	lakttagelser och kommentarer
Av- och nedskrivningar	<p>Avskrivningar har ökat med 38 Mkr (7%) mot föregående år vilket är en minskning mot budget med 66 Mkr. Minskningen mot budget är till stor del en följd av justerad avskrivningstid på huvudvattenledningar och immateriella tillgångar vilken trädde i kraft per 22-12-31, men var inte inkluderad i budget för 2023 och ger en effekt om 31 Mkr.</p> <p>Aktiverade anläggningstillgångar har under året ökat med över 4 miljarder vilket ger ökade avskrivningar.</p> <p>Bolaget genomförde en större manuell aktivering av anläggningstillgång om cirka 2,9 miljarder där en ackumulerade avskrivningar (hänförliga till eftersläpningar i aktiveringsprocessen) uppgick till 52 Mkr.</p>
Resultat från finansiella poster	<p>Det negativa resultatet från finansiella poster har ökat till 393 Mkr (136 Mkr), 16 Mkr över budget. Ökningen avser främst ökade räntor. Budgeterad räntesats uppgick till 2 %; faktiskt utfall landade på 2,2 % vilket ger en effekt mot budget om 38 Mkr. Ökningen mot budget är något lägre till följd av en något lägre genomsnittsskuld än budgeterat.</p>

Balansräkning

Område	2023-12-31	2022-12-31	Förändring mkr	Förändring %
Immateriella anläggningstillgångar	65	81	17	-21%
Materiella anläggningstillgångar	30 189	26 257	3 932	15%
Finansiella anläggningstillgångar	212	151	15	-10%
Omsättningstillgångar	1 071	1 000	71	7%
Summa tillgångar	31 537	27 490	3 971	14%
Eget kapital	491	621	130	-21%
Avsättningar	79	18	15	-83%
Långfristiga skulder	11	11	0	-1%
Kortfristiga skulder	30 957	26 840	4 117	15%
Summa skulder och eget kapital	31 537	27 490	3 971	14%

Balansräkning

Område	Iakttagelser och kommentarer
Immateriella anläggningstillgångar	Immateriella anläggningstillgångar har minskat med 17 Mkr mot föregående år vilket förklaras av årets avskrivningar.
Materiella anläggningstillgångar	Materiella anläggningstillgångar uppgår till 30 189 Mkr, vilket är en ökning om 3 932 Mkr jämfört med föregående år och huvudsakligen förklaras av årets investeringar om 4 524 Mkr och årets avskrivningar om -544 Mkr.
- Pågående projekt	<p>Av koncernens materiella anläggningstillgångar utgörs 12 429 av pågående projekt, vilket är en ökning om 349 Mkr jämfört med föregående år (12 080 Mkr). Denna förklaras av nyinvesteringar om 4 524 Mkr och aktiveringar om -4 176 Mkr.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Större investeringar har under året skett i Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) om 2 152 Mkr, Högdalen Sorterings- och matavfallsanläggning (HSMA) 419 mkr, Nya Östbergatunnel 164 Mkr, Nya ställverk inkl. byggnader Lovö 135 Mkr och Trekantens reservoar, 85 Mkr. Dessa utgör ca 65 procent av den totala investeringsvolymen för 2023. • Större aktiveringar under året är projekt relaterade till SFA (1 818 Mkr), Kurvan 2 & 5 (226 Mkr).
Omsättningstillgångar	Bolagets omsättningstillgångar uppgår till 1 071 Mkr (1 000 Mkr) och består huvudsakligen av interimfordringar om 601 Mkr (589 Mkr), kundfordringar om 185 Mkr (167 Mkr), momsfordran om 158 Mkr (126 Mkr), Varulager om 51 Mkr (47 Mkr) samt övriga fordringar om 77 Mkr (74 Mkr). Den ökade omslutningen förklaras främst av den höjda taxan vilket ökat utestående fordringar samt de upplupna intäkterna.
Eget kapital	Eget kapital uppgår till 491 Mkr (621 Mkr) och förändringen förklaras av årets negativa resultat om -127 Mkr samt en utdelning om 3 Mkr.
Kortfristiga skulder	Kortfristiga skulder uppgår till 30 957 mkr (26 840 mkr) vilket är en ökning jämfört med årsbokslutet med 4 117 Mkr. Posten består huvudsakligen av koncerninterna skulder till Staden vilka ökat för att finansiera investeringarna.

Redovisnings- och revisionsfrågor

Område	Iakttagelse och kommentar	Bolagets kommentar
Tvister	<ul style="list-style-type: none"> SVOA är involverad i tvister likt tidigare år. För merparten av tvisterna är bedömningen att de av olika anledningar inte kommer att medföra väsentliga kostnader för koncernen.	<ul style="list-style-type: none"> Inga kommentarer

Summering av noterade avvikelser

Nedan beskrivs väsentliga avvikelser som vi noterat under vår årsbokslutsgranskning samt dess påverkan på det redovisade resultatet.

Avvikelse/effekt	Korrigering ökar (minskar) redovisat resultat (MSEK)
Fastställda avvikelser	0
Fastställda ej korrigerade avvikelser	0
Bedömda ej korrigerade avvikelser Avskrivningar hänförliga till tidigare år inom aktiverade projekt. Beräkningen av dessa avskrivningstider baseras på genomsnittlig avskrivningstakt.	0
Summa ej korrigerade avvikelser före skatteeffekt	0
<i>Skatteeffekt</i>	0
Summa ej korrigerade avvikelser efter skatteeffekt	0

Under revisionens gång samlar vi de avvikelser i belopp, klassificeringar, uppställning och upplysningar av transaktioner som redovisas av Bolagets Namn samt de belopp, klassificeringar eller uppställning och upplysningar som vi tycker eller krävs ska redovisas under gällande lagar och regler.

03

Uppföljning av tidigare
lämnade
rekommendationer

Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer/iakttagelser

Vi har som ett led i revisionen identifierat och kommenterat områden där vi bedömer att förbättringar kan genomföras i syfte att förbättra den interna kontrollmiljön. Omfattningen av vår granskning av den interna kontrollmiljön varierar och våra noteringar täcker inte in alla eventuella svagheter i rutiner och intern kontroll. Våra väsentligaste iakttagelser framgår nedan tillsammans med rekommenderade åtgärder och status.

Område	Iakttagelse	Rekommendation	Bedömning	Bolagets kommentarer
IT-system	<p>Inom vår utökade granskning av IT-systemen i enlighet med ISA 315 har vi noterat följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det saknas fullständiga skriftliga rutiner för hur programförändringar ska genomföras inom systemen Artvise och Agda. För att stärka den interna kontrollen bör rutinbeskrivningar avseende programförändringar återfinnas för respektive programvara. • Rutin för systematisk genomgång av användare har inte implementerats fullt ut eller dokumenterats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi rekommenderar att de noteringar som lyfts under iakttagelse hanteras. • Uppföljning sker vid delårsgranskning 2024. 		<ul style="list-style-type: none"> • Programförändringar av Agda och Artvise sker av hos våra applikationsleverantörer Visma och Artvise. • Vi kommer be Visma och Artvise att skicka över skriftliga rutiner för hur de genomför programförändringar på de applikationer vi tillämpar.

- = Innebär att vi anser att den interna kontrollen fungerar tillfredsställande
- = Innebär att vi anser att den interna kontrollen till vissa delar bör förbättras
- = Innebär att omedelbar åtgärd behöver genomföras för att förbättra den interna kontrollen

Uppföljning av tidigare lämnade rekommendationer/iakttagelser

Område	Iakttagelse	Rekommendation	Bedömning	Bolagets kommentarer
Granskning av bolagets försäkrade tillgångar	<ul style="list-style-type: none"> Under 2020 diskuterades det att det fanns ett behov av en försäkringsstrategi. Ett arbete har under 2023 initierat och pågår.	<ul style="list-style-type: none"> För att lättare kunna motivera varför bolaget bedömer att anläggningstillgångarna är tillräckligt försäkrade så rekommenderas att en försäkringsstrategi tas fram. Rekommendation ovan kvarstår		<ul style="list-style-type: none"> Arbetet är initierat och planen är att ta fram en försäkringsstrategi 2024

- = Innebär att vi anser att den interna kontrollen fungerar tillfredsställande
- = Innebär att vi anser att den interna kontrollen till vissa delar bör förbättras
- = Innebär att omedelbar åtgärd behöver genomföras för att förbättra den interna kontrollen

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all of our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

@2024 Ernst & Young AB
All Rights Reserved.

ey.com/se